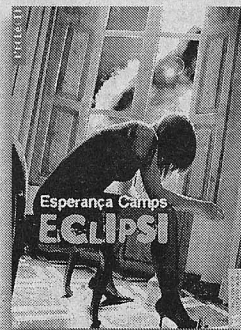

Dolor, soledat i destrucció en la nova novel·la d'Esperança Camps

Mea culpa

Esperança Camps

Eclipsi

Premi Bancaixa de Narrativa VAE 2006
Brodera, Alzira, 2007

Lourdes Toledo

Des que Esperança Camps publicà *Més enllà de la mar*, ara fa tres anys, ens ha deixat clar als lectors que els seus personatges —majoritàriament dones— són persones lluitadores, bé abocades a un destí cru i inajornable, bé marcades per un fet traumàtic, com ocorre en *Eclipsi*, el seu últim treball narratiu.

Cap de les tres històries que ha construït fins ara l'autora menorquina és, doncs, de fàcil deglució. El dolor, la soledat, el desastre humà o social, la lluita i la destrucció estan presents en un o altre cas i hi conformen uns relats rics en matisos psicològics, sociològics i literaris, on la bellesa del paisatge pot acompanyar en el camí cap a la mort, cas del seu primer llibre, o al contrari, l'horror del voltant pot empènyer cap a una salvació extrema, desesperada, i fi-

nalment frustrada, com ocorre en *Quan la lluna escampa els morts*.

Dit això, és hora d'aturar-nos en la darrera de les seues novel·les, *Eclipsi*, i d'intentar veure què hi ha de l'Esperança Camps que coneixiem fins ara i què hi trobem de nou.

Contada en primera persona, la confessió indesitjada i mig casual de Marina Mercadel —la protagonista de la novel·la— amaga el relat d'un procés d'autodestrucció imposat com a càstig per haver ocasionat un accident de trànsit de conseqüències irreversibles.

Després de la catàstrofe —i és la segona ocasió en què la carretera s'interposa en les vides dels protagonistes creats per l'autora— Marina rebutja la seua vida anterior acomodada i plena de petits plaers per submergir-se en l'alcohol i en l'expiació d'un sentiment de culpa

irrefrenable que ho envaeix tot: passat, present i futur. En aquest «viatge boig» cap al «primer dia del meu final» on «començaria a beure d'una manera desenfrenada i autodestructiva», Marina ha decidit esdevenir una borratxa, «una paraula que m'agrada perquè fa mal», ens diu.

La deixadesa en què s'instal·la la protagonista creixen dia a dia en un escenari sòrdid i també abandonat —el d'un apartament estiuenc en ple hivern— on desconnectada i aïllada del món —al bell mig d'una illa, Menorca— ningú no hi té accés, excepte l'Agnès, la veïna que s'entesta en salvar-la i que només genera en Marina odi i menyspreu.

Immersa, doncs, en les anades i tornades del record que evoca una vida respectada, estimada, atractiva i hedonista, i el matoll actual de deixalles humanes: bruta, descurada, infla-

da de whisky i de sopes deshidratades, Marina repta i s'arrossegueja com pot, arrencada dels plaers, dissecada com un trofeu de cacera, víctima d'una destrucció que ni tan sols li permet la solució ràpida i polida del suïcidi, sinó la decrepitud lenta i pausada, gradual, però inajornable, d'una dona «que ha fet traces amb el dimoni, que vol morir a poc a poc».

El sentiment de culpa pesa i paralitza els moviments de Marina: «Ell va deixar de caminar i jo he de deixar de viure», i des d'aquest «forat negre» Marina se sent arrencada d'un amor serè, segur i mesurat: «Tomàs em va deixar i jo vaig desaparèixer de mi mateixa. Em vaig fondre, em vaig dissoldre». I és pels porus d'aquesta dissolució lenta i irreversibile, per on respira el ritme del relat, trenat amb un llenguatge lliure d'estridències, fluid, natural, acurat i just, sense cap mostra d'artifici ni cap pretensió ampul·losa. Amb un català en boca menorquina, ric en matisos i expressions, aliè a qualsevol necessitat d'exhibició lingüística. Enhorabona, un pic més.